

# Anna Ballbona

ESCRITORA. PUBLICA 'NO SOC AQUÍ', PREMI ANAGRAMA DE NOVEL·LA

## “Volia retratar la idea de l'estranyesa i la perplexitat cap als propis orígens”

VALÈRIA GAILLARD

La segona novel·la de la periodista i escriptora Anna Ballbona (Montmeló, 1980), *No soc aquí*, Premi Anagrama de Novel·la, segueix els passos de la Mila, una dona a qui des de sempre l'ha acompanyat una estranyesa pels propis orígens, una família que viu en un barri perifèric sense nom. La història engega amb la descoberta d'unes velles llibretes i, a partir d'aquí, el lector s'endinsa en el relat en primera persona d'aquesta jove a qui un guardidor li diu que té un do. *No soc aquí* arriba quatre anys després de *Joyce i les gallines*, amb la qual va ser finalista del mateix Premi Anagrama de Novel·la el 2016.

**En el llibre reprèn temes que ja són presents en el seu primer poemari, *La mare que et renyava era un robot* (2008), com ara les relacions filials i els condicionants familiars. Quina era la seva intenció?**

Volia retratar la idea de l'estranyesa i la perplexitat cap als propis orígens, la pròpia família. En el cas de la Mila, aquesta estranyesa l'acompanya quan surt del món tan petit on ha crescut i va a la universitat. A la novel·la he volgut jugar amb personatges que expliquen l'estranyesa que sent, però també la riquesa i singularitat del món que conformen. A mesura que creix, la Mila n'és més conscient.

**Com canvia la situació en el moment que la Mila, ja independitzada, es queda embarassada?**

Això em serveix per descabellar aquest fil d'estranyesa que sent sobretot cap a la família del pare, que ve de pagès, amb molts grinyols i maneres de fer d'abans. Alhora la Mila es pregunta què ha heretat i què donarà al seu torn a la seva filla: era una manera de mostrar que fins i tot l'estranyesa passa en les millors famílies i es perpetua. En el fons, aquesta estranyesa és positiva perquè és una mirada desvetllada davant de la realitat i les oportunitats que ens ofereix la vida.

**A la novel·la dibuixa una família de treballadors humils, amb un pare que només riu les gràcies del fill i una mare que no es queixa per res. Sense oblidar l'àvia, un personatge estrafolari a qui, de tant en tant, “se li fa fosc”. Com la descriuria?**

És una família d'éssers semifantàstics i així és com els veu la Mila. L'avi de la cama amputada, el besavi que s'oposa a l'arribada de la llum al barri, les frases que repeteix el pare encara que no sempre encaixen en el context... és



FRANCESC MELCION

el món que l'ha conformat, però ella se sent diferent i se n'adona per contrast quan va a la universitat. Amb tot, volia projectar una mirada tendra a tot això. La Mila està endreçant aquests personatges per fer front a la por dels ancestres i a la seva pròpia por com a futura mare. A l'endreçar l'herència familiar t'endreces a tu.

**Aquesta família està en simbiosi amb aquest barri sense nom, a tocar d'un polígon i de l'autopista, i a només trenta minuts de Barcelona.**

Volia fer un retrat simbòlic d'aquest paisatge que va lligat als personatges. A

l'àvia, per exemple, l'atropella una furgoneta en el pas de sota l'autopista, que és un límit del barri, però és el mateix lloc on la Mila amaga les cigarretes o corre quan un boig la persegueix. Els avantpassats de la Mila han anat a parar a aquest barri i s'hi han quedat lligats. La Mila vol trencar amb això. Alhora hi ha un punt d'ambigüitat: els personatges a estones són grotescos i fan angúnia, però al mateix temps és un món d'històries i creences que formen el líquid amniòtic en què ha crescut ella. És un món que creu en animetes, però en el fons la Mila també connecta amb tot això per poder donar un sentit a les coses.

**¿Per això quan l'Home d'Allà Dalt li diu que té un do ella s'ho creu?**

Això li fa de palanca per intentar sortir de les fronteres marcades. La Mila ha patit un seguit de problemes de creixement, se'n riu força d'ella mateixa, però ningú li ha inculcat confiança. Quan un guardidor li diu això tan positiu s'anima a trencar barreres. Hi ha una mirada de dubte envers aquestes creences, però hi acaba creient perquè és algú que, en el fons, li ha dit una cosa bonica.

**Al mateix temps, la Mila es deixa endur pel que toca: estudiar, casar-se, tenir fills...**

Camina amb les seves contradiccions i les assumeix. Aconsegueix tirar endavant superant els seus complexos. Aquestes fugides endavant que fa la Mila són el reflex del funcionament de la nostra societat. Ella, almenys, és conscient que necessita agafar-se en algunes coses. Aquests miratges de seguretat són dels béns més preuats en la societat que tenim muntada.

**¿I què és el que aprèn la Mila de les històries familiars de les seves amigues de feina?**

La June, per exemple, és filla de hippies, i la Mila es pensa que a casa seva devia ser tot xauxa, però s'adona que tampoc. Poc o molt, tots caminem amb un peu coix i al final dissimulem com podem. El que està clar és que si vas coix no és imputable als pares. La Mila acaba fent un acte d'acceptació i agraïment del món d'on ve perquè veu que ha tingut coses maques que l'han acompanyat i que senzillament són diferents de la resta. En tot cas, malgrat que sembli que estem programats per seguir un camí que marca la família o el sistema, la Mila demostra que es poden fer altres coses, i això em sembla màgic.

**Com ha treballat aquest llenguatge que combina idiomatismes, frases fetes i cultismes?**

M'interessava molt retratar els personatges per com parlaven i la mateixa Mila té una manera de dir, amb molts renecs, marcada per la família. D'altra banda, hi ha una voluntat de cargolar les possibilitats expressives de la llengua. Vaig tenir-ho molt present a l'hora de dibuixar el barri. Com que no té nom, vaig pensar que havia de faltar aquest paisatge amb la força expressiva de la llengua. A més, m'agrada barrejar elements i registres que habitualment no van junts. És un relat en primera persona, però en el fons hi ha moltes veus i hi ha una voluntat d'afinar els parlars, i amb el del pare he quedat molt satisfeta! —